

Nemzetpolitikai összefoglaló

2016. 12. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Székely szabadság napja: súlyos pénzbírságok

Megbírságolta a székely szabadság napja alkalmából tartott marosvásárhelyi megemlékezés, felvonulás és tiltakozás szervezőit a csendőrség. Az MTI az érintettektől megtudta, hogy Izsák Balázsnak, a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) elnökének a nevére 10 ezer lejes bírságról szóló jegyzőkönyvet, László Györgynek, a Marosszéki Székely Tanács elnökének a nevére pedig hatezer lejes bírságról szóló jegyzőkönyvet kézbesítettek szerdán. A román csendőrség marosvásárhelyi mobil egysége ugyanakkor közleményben tudatta csütörtökön, hogy a székely szabadság napja néven rendezett marosvásárhelyi megemlékezés és tüntetés videofelvételeinek a tanulmányozása után 84 személyt bírságoltak meg, összesen 70 800 lej értékben. A közlemény szerint 50 embert azért bírságoltak meg összesen 61 ezer lej értékben, mert az érintettek „be nem jelentett, be nem iktatott, vagy tiltott tömegrendezvényt szerveztek; szervezőként nem léptek fel a tömegrendezvény megszakítása érdekében akkor, amikor azt tapasztalták, hogy a közrend és a csend megzavarására alkalmas cselekedetek történtek”. A csendőrség tájékoztatása szerint 34 embert csendháborításért bírságoltak meg összesen 9800 lej értékben. A csendőrség veszélyes tárgy viselésének a tettenéréseként számolt be közleményében arról az esetről, amikor egy résztvevő a zsebkésével faragta le a zászlórúdja hegyesnek talált végét. A hatóság közölte, hogy az illetőt átadták a rendőrségnek. Ciprian Călușer, a csendőrség szóvivője az MTI-nek elmondta, más hatóságok bevonásával azonosították azokat a felvételeken látható személyeket, akik nevére bírságot állítottak ki. A szóvivő most is megerősítette a székely szabadság napja estéjén az MTI-nek adott nyilatkozatát, mely szerint az esemény rendbontás nélkül fejeződött be. Hozzátette: a nagy számban kirótt bírság annak a következménye, hogy a hatóság álláspontja szerint a résztvevők engedély nélkül vonultak a főterre a prefektusi hivatal elé. Izsák Balázs az MTI-nek elmondta, hogy több alkalommal is egyeztettek a csendőrség vezetőivel a megemlékezés és a felvonulás lezajlásáról. Az egyeztetések egyikén személyesen adta át a csendőrség parancsnokának a városházán bejelentett forgatókönyvet és a bírósági határozatot, mely a bejelentés tudomásul vételére kötelezte a polgármestert. Hozzátette, mindezt a csendőrséggel folytatott megbeszélés jegyzőkönyvében is rögzítették. „Ha egy általuk is aláírt jegyzőkönyv tartalmazza, hogy tőlem az iratokat átvették, de ezeket nem iktatták, akkor a felelősség az övék” – jelentette ki Izsák Balázs. Hozzátette, hogy mindenképpen megtámadja a bírságolási jegyzőkönyvet a bíróságon. Elmondta, hogy a két évvel ezelőtti felvonulás után 12 ezer lejes bírságot róttak ki az SZNT nevében szervezőként eljáró Siculitas egyesületre. Azt is megtámadta a bíróságon, de még elsőfokú ítélet sem született a perben. László György az MTI-nek elmondta, hogy egyértelmű megfélemlítési akciónak tartja a bírságot, amelyet maga is peres úton készül kifogásolni. „Így próbálják befogni a szánkat!” – magyarázta az SZNT jegyzői tisztségét is betöltő László György.

Állásfoglalásban ítélte el a Székely Szabadság Napján és a március 15-i ünnepségen a résztvevők tömeges megbírságolását Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke. „Elfogadhatatlannak és felháborítóknak tartjuk azt, hogy magyar emberek gyülekezéshez és

szimbólumhasználathoz való jogát korlátozzák a hatóság képviselői Marosvásárhelyen és Kolozsváron. A szabadságjogainkat sértő intézményi túlkapások folytán a magyar közösség amúgy is megingott biztonságérzete még inkább csökken” - áll a szövetségi elnök által aláírt állásfoglalásban. Hangsúlyozta, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség tiltakozik az ellen, hogy Marosvásárhelyen a csendőrség 84 magyar embert bírságolt meg az után, hogy békés, incidensektől mentes szabadságnapi felvonuláson vett részt, mindeközben Kolozsváron a csendőrség olyan „illegálisnak” nevezett zászló eltávolítását követelte a békésen felvonuló március 15-i tömegből, amely hivatalosan is elfogadott szimbólum Romániában. Törvényellenesnek és súlyosan jogsértőnek tartja a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) a marosvásárhelyi felvonulás résztvevőire kiszabott bírságot, amelyről a nemzetközi közvéleményt is tájékoztatni fogja. Pénteken kibocsátott közleményében Izsák Balázs SZNT-elnök felidézte, hogy a székely szabadság napján – állítása szerint – mintegy tizenötezer ember rótt le kegyeletét Marosvásárhelyen, a székely vértanúk emléke előtt, és állt ki Székelyföld területi autonómiája mellett. Izsák közölte, a rendezvény szervezői mindenben eleget tettek a gyülekezési jogról szóló törvény előírásainak, és a polgármesteri hivatalhoz benyújtott előzetes bejelentésnek megfelelően jártak el. „A rendfenntartó hatóságok egyrészt biztosították a rendezvény helyszínén, majd a felvonulás útvonalán a résztvevők biztonságát törvényes kötelezettségüknek megfelelően, másrészt viszont olyan szükségtelen, zaklató intézkedéseket tettek, amelyek a résztvevők állampolgári jogait sértették, de súlyosan diszkriminatívak is” – közölte az SZNT elnöke, emlékeztetve, hogy a rendezvényt követően a készenléti csendőrség bírságokkal sújtotta a szervezőket és a résztvevőket, összesen 84 személyt. Izsák Balázs szerint a csendőrség eljárása törvényellenes és súlyosan jogsértő, ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy a törvény értelmében a jegyzőkönyvek kézhezvételétől számított 15 napon belül lehet ezen büntetések ellen bírósághoz fordulni. „A bírósági keresetnek a büntetés tekintetében felfüggesztő hatálya van, ezért a panaszt feltétlenül be kell nyújtani! Ezért felhívjuk az érintetteket, hogy a megadott határidőn belül forduljanak bírósághoz, illetve aki a szervezők segítségét igényli, az az elérhetőségét és a jegyzőkönyv beszkenelt változatát küldje el az alábbi email címre: szekelyszabadsagnapja@gmail.com” – szerepel az SZNT elnökének közleményében. A szervezet vezetője közölte, mindent meg fognak tenni azért, hogy a jogtalanul kirótt büntetésekkel szemben minden érintett hatékony jogorvoslással tudjon élni, ugyanakkor a „nyilvánvaló jogtiprás tényét” közlik a Bukarestbe akkreditált nagykövetségekkel és különböző nemzetközi szervezetekkel.

Igent mondott a Híd Országos Tanácsa a Smerrel és az SNS-szel kötendő koalícióra

A Most-Híd párt része lesz a négypárti új szlovák kormánynak. A Smer-SD, a Szlovák Nemzeti Párt (SNS), a Háló (Siet) hármashoz történő csatlakozásról hivatalosan szombaton Pozsonyban döntött a párt Országos Tanácsa. Bugár Béla, a Most-Híd elnöke elmondta, pártja azért lép koalícióra a korábban elutasított Smerrel, mert az általuk eredetileg preferált jobboldali koalíció nem jött létre. „Hetvenkét mandátummal nem lehet stabil kormányt létrehozni” - jegyezte meg, ezzel arra utalva, hogy a választások után az ellenzéki pártok által lehetséges partnernek mondott SNS közölte: csak a Smerrel hajlandó koalícióra lépni. Bugár úgy vélte: mint a leendő koalíció minden tagja, a Smer is engedni kényszerült bizonyos területeken, s ezért jöhet létre ez a bal-jobb koalíció, amely szerinte stabil lehet és megakadályozhatja a szélsőségesek előretörését az országban. A jobboldali ellenzék csak úgy alakíthatott volna mérsékeltlen többségi kormányt, ha csatlakozik hozzá az SNS. Miután azonban az SNS elfogadta a Smer meghívását a kormányalakítási tárgyalásokra, a Híd és a Háló is megváltoztatta álláspontját és ők is tárgyalni kezdtek a Smerrel. A négy pártnak mérsékelt többsége lesz a parlamentben. Az Országos Tanács 50 tagja közül az ülésen 44 vettek részt, közülük hárman voksoltak a kormányba lépés ellen. Bugár Béla és Lucia Žitňanská, a párt alelnöke, az OT döntését azzal magyarázta, hogy a koalíciós szerződésbe a Híd-program prioritásainak 90 százalékát sikerült bevinnie. „A puding próbája az evés” - jelentette ki Bugár arra válaszolva, milyen biztosítékok vannak a Híd által meghatározott prioritások teljesítésére. „A jövő attól függ, mit sikerül teljesíteni programunkból. Ha nem tudjuk teljesíteni programpontjainkat, tudjuk, mit kell csinálnunk” - szögezte le. Arra kérte az embereket, hogy a program teljesítése alapján mondjanak majd ítéletet a Most-Hídról. Arra a kérdésre, nem zavarja-e a Híd pártot az, hogy Ján Slotá, az SNS korábbi elnöke gyakran támadta a magyarokat, és nem vár-e el ezért bocsánatkérést Andrej Danko, az SNS mai elnöke részéről, Bugár kifejtette: nem lehet bocsánatkérést követelni attól, aki nem sértett meg senkit, Danko nem lehet felelős Slotáért. Bugár szerint a Most-Híd prioritásai kisebbségi téren is bekerültek a koalíciós dokumentumba, s most ki kell várni, hogyan sikerül ezeket megvalósítani. Simon Zsolt, a párt egyik alelnöke és egyik alapítója, volt földművelésügyi miniszter a döntés után bejelentette: távozik a pártból, és ebből kifolyólag a parlamenti frakciónak sem lesz tagja. Simon egyike azoknak pártvezetőknek, akik ellenzik a Híd kormánytagságát. Az új szlovák kabinetnek a miniszterelnök és a miniszterelnök-helyettes mellett 13 tagja lesz. A vegyes pártnak két miniszteri tárcája és öt államtitkára lesz, az igazságügyi minisztériumot Lucia Žitňanská, a környezetvédelmi tárcát Solymos László vezetheti majd.

Az együttműködés a fejlődés kulcsa

A magyar–szerb együttműködés lesz a jövőben a regionális közlekedési és energetikai fejlesztések motorja – jelentette ki Szijjártó Péter magyar külgazdasági és külügyminiszter Budapesten, a magyar–szerb gazdasági vegyes bizottság nyolcadik ülését követően. Hozzáfűzte, Közép-Európában és a Nyugat-Balkánon gazdasági és nemzetbiztonsági szempontból is létérdek, hogy az észak–déli infrastruktúrák fejlődjenek. Snežana Bogosavljević Bošković szerb mezőgazdasági és környezetvédelmi miniszter sikeresnek nevezte az együttműködést, elsősorban a gazdaság és a kutatás területén. A két ország kétoldalú kapcsolata stabil alapokra épül, minden területen megvan az egyetértés – hangsúlyozta. Az egészségügyi és gyógyszeripari együttműködésről szóló szándéknyilatkozatot látta el kézjegyével Vickó Ferenc szerbiai egészségügyi, illetve Lepsényi István, magyar gazdaságfejlesztésért és -szabályozásért felelős államtitkár. A Budapest–Belgrád-vasútvonal fejlesztése kapcsán az előkészítés folytatódik. Megállapodtak két új határátkelő megnyitásáról Bácsszentgyörgy és Haraszi, illetve Kübekháza és Rábé között, valamint meghosszabbítják a jelenlegi átkelők nyitvatartási idejét. A Szeged–Szabadka–Baja-vasútvonalnál a tervezés első fázisa lezárult. Energetikai területen is megegyezés született. Szijjártó Péter kifejtette: „magyar részről a MOL szerepvállalásával felkutatjuk, és ha lehet, kitermeljük a határ menti szénhidrogénkészleteinket. A szerb energiafüggőség csökkentése érdekében lehetőséget nyújtunk Szerbiának, hogy a magyarországi gáztározókat használja stratégiai gáztározásra.” Az árvízelőrejelzési rendszereket is összeköti a két ország, hogy hatékonyabbá tegyék a felkészülést az esetleges áradásokkal szemben. Magyarország számára Szerbia az első számú gazdasági, kereskedelmi partner a nyugat-balkáni térségben – emelte ki Szijjártó. Tavaly a magyar–szerb kereskedelmi forgalom négy százalékkal bővült, és elérte az 1,8 milliárd eurót. Hangsúlyozta, a két ország politikai és gazdasági kapcsolata soha nem volt olyan jó, mint most, Magyarország támogatja Szerbia európai uniós integrációs törekvéseit, ami magyar gazdasági, régióbiztonsági érdek. Szerbia élen jár a nemzeti közösségek jogérvényesítésének területén – emelte ki a magyar tárcavezető. Snežana Bogosavljević Bošković, szerb mezőgazdasági és környezetvédelmi miniszter kiemelte: mindkét fél érdeke mélyíteni és fejleszteni a két ország közötti gazdasági kapcsolatokat. „Egyetértettünk abban, hogy rendkívül fontos ösztönözni a vállalatokat, a vállalkozókat, hogy egymás közt fektessenek be, a magyarok Szerbiában, a szerbek Magyarországon. Mi, szerb oldalról kiemeltük, hogy hálásak vagyunk a magyar vállalatoknak, amelyek a korábbi években Szerbiában több mint 470 millió eurót fektettek be.” A magyar–szerb gazdasági kapcsolatokban elsősorban főleg a kis- és középvállalkozások közötti együttműködés, az infrastrukturális és energetikai beruházások, a mezőgazdaság, vízgazdálkodás, egészségipar, gyógyszeripar területén lehet előrelépni. A magyar–szerb gazdasági vegyes bizottság következő ülését 2017-ben tartják majd Belgrádban.

Elítélték délvidéki irodája miatt Szávay Istvánt Szerbiában

Elítélte és 10 000 dínár (mintegy 27 000 forint) büntetést szabott ki Szávay Istvánra, a Jobbik országgyűlési képviselőjére a Zentai Szabálysértési Bíróság délvidéki irodája miatt. Ezt maga az ellenzéki politikus tudatta szombaton az MTI-vel. A Jobbik alelnöke ismertette: a bíróság szerint pártpolitikai tevékenységet folytat, amivel megsérti a politikai pártokról szóló szerbiai törvényt. „Továbbra is fenntartom, hogy képviselői fogadóirodát működtetek, a Magyar Országgyűlés tagjaként egy össznemzeti parlament képviselője vagyok, amelyet szavazataikkal a külföldi magyarok is legitimáltak, így tehát 2014 után már nemcsak erkölcsi, hanem jogi kötelességem is, hogy munkámat az elszakított területeink magyarságának érdekében is végezzem” – közölte Szávay István. Jelezte, irodáját nem zárja be, a büntetést nem fizeti ki, az ítélet ellen fellebbezést nyújtott be, és ha szükséges, a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságához fordul az ügyben.

1956-os emlékművet avattak Ungváron

Az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseinek és a kommunista diktatúrák áldozatainak tiszteletére avattak a magyar kormány támogatásával állított emlékművet szombaton Ungváron az egykori szovjet politikai rendőrség, a KGB helyi székháza előtti téren. Avató beszédében Latorcai Csaba, a Miniszterelnökség kiemelt társadalmi ügyekért felelős helyettes államtitkára hangsúlyozta: az emlékműállításra abból az alkalomból kerül sor, hogy 60 évvel ezelőtt, 1956. március 20-án volt az ungvári magyar középiskola szovjetellenes szervezkedésért perbe fogott tanulóinak a zárt tárgyalása. Mint emlékeztetett, a 9. osztályos Benyák Nándor 16 évesen szervezte meg barátaival, Orlovszky Viktorral és Kulcsár Tibor Jánossal az ungvári szovjetellenes csoportot, a többi között a szovjet csapatok Kárpátaljáról való kivonását követelő röpiratok, falragaszok írása és terjesztése céljából. A KGB közel fél éves nyomozást követően tudta csak felszámolni a csoportot, amelynek tagjait hat-hat és négy év börtönre ítélték - mondta. A helyettes államtitkár kiemelte, sorsfordító, nagy pillanatokban, mint ahogy 1848-1849-ben és 1956-ban is történt, a magyar nemzet tagjainak szíve egyszerre dobban. Latorcai Csaba a szülők, nagyszülők korosztályának megpróbáltatásaira, küzdelmére utalva kifejtette: „Mindez arra biztat és bátorít bennünket, hogy mi egy szebb és békésebb világot teremtsünk gyermekeink és unokáink számára. Különösen is vágyott kincs a békesség Kárpátalján és Ukrajna egész területén akkor, amikor keleten újra meg újra harcok dúlnak.” Beszédében Hennagyij Moszkal, Kárpátalja megye kormányzója elismeréssel szólt a szovjet kommunista rendszer ellen 1956-ban felkelt magyar nép és kárpátaljai magyar fiatalok hősiességéről. Úgy vélte, a totalitárius elnyomás ma is visszatérhet, ha nem szállnak vele kellő erővel szembe. A golyók szaggatta falat ábrázoló betontömbből álló, tetején

Magyarország térképét és az 1956 évszámot, két oldalán magyar és ukrán szövegű márványtáblákat tartalmazó emlékművet - Mihajlo Kolodko ismert ungvári szobrász alkotását - Latorcai Csaba és Hennagyij Moszkal leplezte le.

Magyarelles felvonulást tartottak ukrán nacionalista szervezetek

Nyomozást kezdett csütörtökön a Kárpátalja megyei ügyészség és az Ukrán Biztonsági Szolgálat (SZBU) kárpátaljai főosztálya az ukrán nacionalista szervezetek március 13-i ungvári felvonulásán tapasztalt magyarelles megnyilvánulások ügyében. A vizsgálat megindításáról Volodimir Janko megyei ügyész tájékoztatta azt követően, hogy a Kárpátalja megyei tanács (közgyűlés) magyar frakciója és képviselői a testület csütörtöki ülésén felszólították a rendvédelmi szerveket, hogy vizsgálják ki az ukrán nacionalista szervezetek hétvégi ungvári fáklyás felvonulásán elhangzott magyarelles felhívásokat. A megmozduláson történeteket - számos képviselővel együtt - elítélte Hennagyij Moszkal, Kárpátalja megye kormányzója, aki szerint a hasonló megnyilvánulások lejáratták Kárpátalját és eltávolítják Ukrajnát Európától - adta hírül a Mukachevo.net munkácsi hírportál. A jelentés szerint a megyei tanács ülésén felolvasták a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) nyilatkozatát, amelyben a szervezet aggodalmát fejezte ki az ukrán nacionalista szervezetek aktivistáinak a kárpátaljai nemzetiségek közötti béke megbontására irányuló cselekedetei miatt. A KMKSZ is kérte a rendvédelmi szervektől az ügy kivizsgálását - olvasható a cikkben.

Március 13-án Ungváron több paramilitáris ukrán nacionalista szervezet, közte a kárpátaljai Karpatszka Szics, a Jobboldali Szektor, az Azov és Ajdar terepszínű katonai uniformist viselő mintegy száz aktivistája fáklyás felvonulást tartott abból az alkalomból, hogy Huszton 1939. március 15-én kiáltották ki a néhány napig létező Kárpát-Ukrajna államot. Az UNN ukrán hírügynökség internetes portálján közzétett videofelvétel tanúsága szerint az Ungvár belvárosában álló Petőfi-szobor mellett elvonuló nacionalisták egyebek mellett azt skandálták: „Késhegyre a magyarokkal!”. A megmozduláson a szélsőségesek határozott fellépést ígértek a szerintük Kárpátalját Ukrajnától elszakítani szándékozó magyar szeparatistákkal szemben.

A megmozdulás kapcsán nyilatkozatban fejezte ki aggodalmát a KMKSZ elnöksége és az UMDSZ is. A KMKSZ úgy véli, hogy az efféle magatartás a félelemkeltést és a nemzetiségek közötti béke megbontását célozza, s mint ilyen, sérti Ukrajna törvényeit és az ország nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettségeit. „Mindez ellentétes Ukrajna alkotmányával, és hátráltatja az ország Európai Unióhoz való közeledését” - emlékeztet a nyilatkozat, amelyben a KMKSZ jelzi, hogy a rendvédelmi szervekhez fordul az ügy kivizsgálása érdekében.